

tuik.gov.tr

tuik.gov.tr/ias/ias.html İstatistik Araştırma sempozyumu(İAS)

2023 YILI İLLERİN NÜFUS RAKAMLARI TAHMİNİ

Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) 2008 veri tabanı esas alınarak TÜİK ve Hacettepe Üniversitesi'nden 2 uzman tarafından hazırlanan projeksiyonda 2023 yılı Türkiye'nin il il nüfus artışı ortaya konuldu.

Ülke nüfusunun yaklaşık 5'te birinin yaşadığı İstanbul, 2023'te 15 milyonu aşacak. Başkent Ankara'nın nüfusu 5,5 milyona, İzmir'in 4,5 milyona, Bursa'nın 3,4 milyona ulaşacak.

TÜİK Diyarbakır Bölge Müdürlüğünde görevli Uzman Yardımcısı Mehmet Doğu Karakaya ile Hacettepe Üniversitesi Nüfus Etütleri Enstitüsü Teknik Demografi Anabilim Dalı Öğretim Üyesi Doç. Dr. Ahmet Sinan Türkyılmaz, "Türkiye Cumhuriyeti'nin 100. yıldönümü olan 2023 yılı için il ve bölge düzeylerinde nüfus projeksiyonu" hazırladı.

Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) 2008 veri tabanı esas alınan çalışma, varsayımlar ile kuşak-bileşenler yöntemini kullanarak gerçekleştirilen 81 il düzeyindeki ilk projeksiyon.

TÜİK'in yaptığı projeksiyonlar, toplam ülke nüfusunu esas alıyor. Seçilmiş bazı iller düzeyinde de projeksiyonlar bulunuyor ancak bu çalışma, 81 ilin tamamını kapsayan ilk projeksiyon olma özelliğini taşıyor.

NÜFUS BATIDA YOĞUNLAŞACAK

TÜİK tarafından düzenlenen 19. İstatistik Araştırma Sempozyumunda sunulan bildiriye göre, 72 milyonluk ülke nüfusu için 3 farklı modelle projeksiyon yapıldı. Söz konusu modeller uyarınca nüfus, azalan bir artış hızıyla 2023'te 81-83 milyon arasında bir değere ulaşacak.

Doğum oranının azalacağı, yaşlı nüfusun artacağı Türkiye'de, göç nedeniyle nüfus batıda yoğunlaşacak, az gelişmiş küçük iller daha da küçülecek. Bu çerçevede, 2023 itibarıyla 49 ilin nüfusunda artış, 32 ilin nüfusunda ise azalma gözlenecek.

Doğum-ölüm oranları ve göç unsuru gözetilerek hazırlanan varsayımlar çerçevesinde, bugün 13 milyonu bulan İstanbul nüfusu, 2023'te 15,2 milyona ulaşacak. Ankara 4,6 milyondan 5,5 milyona, İzmir 3,8 milyondan 4,5 milyona çıkacak.

Sanayi kentlerinden Kocaeli'nin nüfusu 2,1 milyona, Bursa'nın nüfusu da 3,4 milyona yükselecek.

Turizmin yoğun olduğu güney illerinden Antalya'da nüfus 1,9 milyondan 2,6 milyona, Muğla'dan 800 binden 1 milyona, Aydın'da yaklaşık 1 milyondan 1,2 milyona çıkacak.

Son yıllarda büyük ölçüde doğu ve güneydoğudan göç alan Adana 2,1 milyona, Mersin 1,7 milyona ulaşacak.

Bölgesel cazibe merkezlerinden Şanlıurfa'nın ve Gaziantep'in nüfusu 2'şer milyon, Diyarbakır'ın 1,7 milyon, Konya'nın 2,1 milyon, Kayseri'nin 1,4 milyon, Trabzon'un 752 bin olacak.

BAYBURT, 49 BİNE KADAR GERİLEYECEK

Öte yandan, projeksiyon çerçevesinde göç veren az gelişmiş kentlerin nüfusunun daha da daralacağı öngörülüyor.

Nüfusun azalacağı hesaplanan illerden Erzurum'da nüfus 483 bine, Kars'ta 215 bine, Muş'ta 238 bine, Sivas'ta 497 bine, Yozgat'ta 290 bine, Ardahan'da 77 bine kadar gerileyecek.

Türkiye'nin bugün yaklaşık 75 bin kişi ile en az nüfusa sahip ili Bayburt'ta nüfusun 2023'te 49 bin nüfusa kadar düşmesi öngörülüyor.

En az nüfusa sahip 2. il olan Tunceli'de ise projeksiyona göre görece artış meydana geliyor ve nüfusun 95 bini bulabileceği bekleniyor.

NÜFUS DAĞILIMI DEĞİŞİYOR

Çalışmanın danışmanlığını üstlenen Doç. Dr. Türkyılmaz tabloyu A.A muhabirine değerlendirirken, sanayinin, turizmin yoğun olduğu batı illerinde nüfus artışı öngörüldüğünü, ancak bu artışın doğum ve ölüm gibi doğal nedenlerden çok göçe dayandığını söyledi.

Türkyılmaz, özetle şu değerlendirmelerde bulundu:

- Türkiye Cumhuriyeti, 100. yılında yaklaşık 82 milyon nüfuslu, yaşlı oranının artık yüzde 10'lara ulaştığı, doğurganlık hızının yavaşladığı bir ülke olacak. Göçün etkisiyle batı illerinin nüfuslarının daha da artacağı, küçük illerin daha da küçüleceği söylenebilir.

- Nüfusun dağılımı değişiyor. Hem coğrafi hem demografik açıdan. Demografik yönüyle yaşlı nüfusun oranı artıyor, genç nüfusun oranı düşüyor. Coğrafi açıdan da cazibe merkezleri oluşuyor. Bunlar hem bölgesel hem de ülke genelinde cazibe merkezleri...ve küçük iller daha fazla küçülme, büyük iller daha fazla büyüme eğilimine giriyor.

- Özellikle Doğu, İç Anadolu veya Kuzey Karadeniz illerinden göç devam ediyor. İnsanlar büyük ölçüde iş için geliyorlar. Doğu illerindeki güvenlik gerekçesini de göz ardı etmemek gerekiyor.

- Türkiye'nin doğurganlık hızı 2,17, İstanbul'un 1,8. Yani 2'nin altına inmiş durumda. Başka bir ifadeyle İstanbul'a hiç göç olmasa kentin nüfusu artmayacak. Fakat göç yoğun olarak devam ediyor.

DOĞURGANLIK HIZI, 2,1 ÇOCUĞA GERİLİYOR

- Nüfus yaşlanmaya başlıyor: Hep genç nüfusla bilinen Türkiye'de doğurganlığın düşmesi, sağlık koşullarındaki iyileşmeden dolayı yaşam süresinin uzamasıyla yaş yapısında değişimler başladı.

Avrupa'daki gibi yaşlı nüfusun yüzde 17-18'lerde olduğu bir yapı değil ama yüzde 3-4 düzeyindeki 65 yaş üstü nüfus, günümüzde yüzde 7 civarında.

Projeksiyonlar, 2023'te yüzde 10'lara yaklaşacağını gösteriyor. Bu da nüfusun yaşlanmaya başladığını gösteriyor. Gelecek için yaşlılıkla ilgili bazı önlemlerin, düzenlemelerin hayata geçirilmesi gerekiyor.

- Nüfus artış hızı yavaşlıyor: Türkiye'de doğurganlık, yenilenme seviyesi dediğimiz 2,1 çocuk, yani bir kadının arkasında 2,1 çocuk bırakması dediğimiz seviyeye yaklaşıyor. Günümüzde 2,14-2,17 seviyesinde. Avrupa'daki doğurganlık hızı, 1,2-1,8 çocuk arasında.

"NÜFUSUN SAYISI DEĞİL, NİTELİĞİ ÖNEMLİ"

- Nüfusun niteliği önemli. Biz 2023'te 82 milyon değil, 100 milyon olsak neler değişir diye sormak lazım. Bu nasıl bir 100 milyon?

Dağılım olarak yaşlısı çok olan bir 100 milyon ama daha niteliğe dönecek olursak üniversite mezununun, sanayide, tarımda çalışanın, kadın istihdamının, işsizlik oranının kaç olduğu bir nüfus, ona bakmak lazım.

Bunu projekte etmek çok daha zor. Bu nedenle 82 milyonun pozitif mi, negatif mi bir şey olabileceğini söylemekte güçlük çekiyorum.

- İçi rahatlatan şey gelişmemişlik göstergesi olan bebek ölümü gibi sağlık hizmetlerinden yararlanmada, kadınların eğitiminde, yükseköğretime devamdaki iyileşmeler.

Bunlar dolaylı ve dolaysız olarak ülkeyi de değiştirmeye başlıyor. O yönden belki daha ümitle bakılabilir ama öbür taraftan çok niteliksiz, zorla göç etmiş nüfusun metropollerin kıyılarına atılması ve bundan kaynaklanacak sorunlar da başka bir tartışma konusu olur.

DOĞUM, ÖLÜM VE GÖÇ FAKTÖRLERİ DİKKATE ALINDI

Türkyılmaz, çalışma yöntemlerine ilişkin bilgi verirken de nüfusu doğum, ölüm, göç olmak üzere 3 faktörün etkilediğini belirterek, geçmişten gelen eğilimlere göre doğum hızları ve ölümlülük paterni belirlemenin zor olmadığını, asıl sıkıntının "göç" kavramında yaşandığını anlattı.

Göçün tanımından kapsamına bir çok farklı yaklaşım bulunduğunu belirten Türkyılmaz, çalışmada ADNKS'ye göre 2007-2008 arasındaki yer değiştirmeleri göç olarak kabul ettiklerini söyledi.

Ahmet Sinan Türkyılmaz, söz konusu verileri programa aktardıklarını ve bilgi birikimleri üzerinden "azalma ya da yükselme şu noktalarda yavaşlar" gibi fikirler yürüterek, trendleri belirlediklerini söyledi.

Türkyılmaz, "Nüfus projeksiyonları TÜİK tarafından hep ülke geneli için yapılıyor. İl düzeyinde bizim çalıştığımız ayrıntıdaki tekniklerle, "kuşak bileşen yöntemi" diyoruz buna, yapılmış ve her il için gerçekleştirilmiş akademik bir çalışma yok" dedi.

Sinan Türkyılmaz, çalışmanın bu yönüyle son dönemde önem kazanan iller ve bölgeler düzeyindeki kalkınma programlarına önemli altlık oluşturacağına işaret etti.

İLLERİN 2010, 2013, 2018 VE 2023 NÜFUSLARI

81 il bazında, 2008-2023 dönemini kapsayan projeksiyon çalışmasına göre, çelişmiş yıllara ilişkin nüfus projeksiyonları şöyle:

İLLER	2010	2013	2018	2023
Adana	2.053.465	2.088.667	2.132.063	2.153.855
Adıyaman	586.015	585.186	576.566	557.418
Afyon	699.435	699.222	690.944	673.358
Ağrı	529.263	522.044	502.477	474.444

Amasya	321.808	317.933	308.935	296.637
Ankara	4.686.009	4.885.314	5.200.437	5.486,347
Antalya	1.960.779	2.112.823	2.364.692	2.609.451
Artvin	162.654	156.276	144.708	131.634
Aydın	995.256	1.039.498	1.111.880	1.180.970
Balıkesir	1.151.826	1.182.196	1.227.914	1.266.700
Bilecik	193.516	193.554	192.431	189.719
Bingöl	262.113	271.191	285.864	299.070
Bitlis	323.902	317.820	303.224	283.054
Bolu	268.277	266.087	259.305	248.705
Burdur	246.624	244.404	238.345	229.800
Bursa	2.629.919	2.813.935	3.122.382	3.429.760
Çanakkale	480.358	488.070	499.377	508.225
Çankırı	178.941	182.606	187.140	189.188
Çorum	536.874	521.868	491.257	452.715
Denizli	934.733	958.709	994.970	1.026.139
Diyarbakır	1.531.760	1.587.863	1.670.933	1.733.314
Edirne	393.537	391.225	385.850	378.273
Elazığ	548.206	547.831	543.067	532.139
Erzincan	210.123	208.845	205.292	199.393
Erzurum	744.843	694.706	597.331	483.059
Eskişehir	768.363	807.893	871.942	932.689
Gaziantep	1.673.920	1.763.230	1.900.432	2.019.404
Giresun	425.732	430.608	436.138	437.327
Gümüşhane	133.805	137.039	141.200	143.064
Hakkari	280.518	314.949	375.488	438.342
Hatay	1.449.059	1.500.126	1.578.655	1.649.929
Isparta	412.916	419.760	427.768	431.372
Mersin	1.626.691	1.659.526	1.705.843	1.738.811
İstanbul	13.050.933	13.571.135	14.407.233	15.188.562
İzmir	3.900.770	4.055.605	4.304.649	4.537.049
Kars	302.562	286.295	253.943	215.307
Kastamonu	361.138	361.121	358.235	350.965
Kayseri	1.217.110	1.264.676	1.339.823	1.407.814
Kırklareli	337.576	338.173	338.349	337.190
Kırşehir	220.861	217.098	208.230	195.804
Kocaeli	1.573.424	1.699.004	1.908.939	2.116.643
Konya	2.004.743	2.050.921	2.111.845	2.152.428
Kütahya	556.534	539.844	505.554	463.394

Malatya	739.902	748.731	761.343	769.736
Manisa	1.342.281	1.379.025	1.435.691	1.485.038
Kah.Maraş	1.070.647	1.131.705	1.230.314	1.324.693
Mardin	761.087	775.180	792.768	798.975
Muğla	824.009	872.597	952.629	1.030.489
Muş	386.845	358.135	303.076	238.884
Nevşehir	284.083	287.204	291.079	292.890
Niğde	350.013	366.502	391.436	412.758
Ordu	721.843	723.376	720.102	708.253
Rize	320.057	320.372	319.334	315.999
Sakarya	874.881	908.937	962.535	1.011.504
Samsun	1.243.063	1.254.323	1.266.147	1.266.677
Siirt	317.155	344.970	395.875	450.348
Sinop	202.463	204.724	207.404	207.696
Sivas	620.350	599.974	555.460	497.388
Tekirdağ	834.868	932.255	1.097.284	1.263.229
Tokat	619.250	619.802	613.781	597.741
Trabzon	751.839	754.895	756.547	751.764
Tunceli	87.764	89.706	92.700	95.031
Şanlıurfa	1.630.731	1.716.085	1.856.962	1.991.188
Uşak	334.720	334.453	331.276	324.570
Van	1.051.872	1.125.180	1.250.414	1.376.083
Yozgat	464.120	430.652	366.183	290.133
Zonguldak	620.069	620.198	616.773	607.824
Aksaray	378.316	388.990	404.248	415.982
Bayburt	72.809	68.106	59.193	48.788
Karaman	236.899	246.889	263.218	278.635
Kırıkkale	272.884	261.793	239.463	212.128
Batman	506.690	539.309	595.643	652.230
Şırnak	458.158	504.989	591.400	685.797
Bartın	190.357	197.658	209.303	219.676
Ardahan	107.690	100.441	87.273	72.630
Iğdır	182.881	180.291	173.562	163.550
Yalova	220.737	256.136	315.925	375.978
Karabük	216.389	216.172	214.829	211.947
Kilis	124.843	130.407	138.891	146.151
Osmaniye	480.250	518.737	541.319	577.325
Düzce	337.201	349.642	369.165	386.540

AA

